

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 09.11.2011, sp. zn. 8 Tdo 1347/2011, ECLI:CZ:NS:2011:8.TDO.1347.2011.1

Číslo: 48/2012

Právní věta: Lhůtu dvou měsíců k podání dovolání nejvyššího státního zástupce je třeba počítat od prvního doručení rozhodnutí soudu druhého stupně státnímu zástupci, přičemž není rozhodující, zda jím bude státní zástupce příslušného okresního či krajského státního zastupitelství, rozhoduje-li ve věci v prvním stupni okresní soud a ve druhém stupni krajský soud. Pro doručování opisu rozhodnutí státnímu zástupci neplatí zásada obdobná té, jež je vyjádřena v ustanovení § 265e odst. 2 tr. ř. a podle níž, jestliže se rozhodnutí doručuje jak obviněnému, tak i jeho obhájci a zákonnému zástupci, běží lhůta od toho doručení, které bylo provedeno nejpozději. Lhůta k podání dovolání nejvyššího státního zástupce proto běží od toho doručení rozhodnutí státnímu zástupci příslušného státního zastupitelství, jež bylo provedeno nejdříve.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 09.11.2011

Spisová značka: 8 Tdo 1347/2011

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Počítání lhůt, Řízení o dovolání

Předpisy: § 265e odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání nejvyššího státního zástupce podané v neprospěch obviněného P. V. proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 10. 2010, sp. zn. 3 To 478/2010, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 91 T 48/2010.

Z o d ů v o d n ě n í :

Obviněný P. V. byl rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 19. 7. 2010, sp. zn. 91 T 48/2010, uznán vinným pod bodem 1. trestným činem šíření pornografie podle § 205 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. b) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů (nadále tr. zák.), pod bodem 2. trestným činem přechovávání dětské pornografie podle § 205a tr. zák. a odsouzen podle § 205 odst. 3 tr. zák., § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na dvacet sedm měsíců. Podle § 60a odst. 1, 2 tr. zák., § 58 odst. 1 tr. zák. byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu tří a půl roku a současně byl nad obviněným vysloven dohled.

Proti tomuto rozsudku podal obviněný odvolání. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 27. 10. 2010, sp. zn. 3 To 478/2010, byl podle § 258 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř. rozsudek soudu prvního stupně zrušen ve výroku o vině trestným činem šíření pornografie podle § 205 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. b) tr. zák. a ve výroku o trestu. Podle § 259 odst. 3 tr. ř. bylo nově rozhodnuto tak, že obviněný byl uznán vinným trestným činem šíření pornografie podle § 205 odst. 2 písm. a) tr. zák. a odsouzen za tento trestný čin a za sbíhající se trestný čin přechovávání dětské pornografie podle § 205a tr. zák. (bod 2. výroku rozsudku soudu prvního stupně), který zůstal tímto rozhodnutím nedotčen, podle § 205 odst. 2 tr. zák., § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na dvanáct měsíců. Podle § 58 odst. 1 tr. zák. byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu stanovenou podle § 59 odst. 1 tr. zák. na třicet měsíců.

Označený rozsudek Krajského soudu v Brně, který ve věci samé rozhodl ve druhém stupni, napadl nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněného dovoláním. Odkázal v něm na dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a namítl, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku. Nesouhlasil s právním posouzením skutku, o němž odvolací soud nově rozhodl, jako trestný čin šíření pornografie podle § 205 odst. 2 písm. a) tr. zák., neboť nesouhlasil s jeho argumentací, že e-mailové zprávy, posílané ze soukromé e-mailové schránky do jiné, nejsou veřejně přístupné, přičemž takovou komunikaci lze přirovnat s dopisní korespondencí, a že jiná situace by nastala, pokud by obviněný předmětný pornografický materiál tzv. vyvěsil na webové stránce, přístupné bližší neurčenému a neomezenému okruhu osob. Na podkladě obsáhlé argumentace vyvozoval, že skutek měl být posouzen jako trestný čin šíření pornografie podle § 205 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. b) tr. zák.

Nejvyšší státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Brně, jakož i všechna další rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a dále aby přikázal Krajskému soudu v Brně věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

K podanému dovolání se vyjádřil obviněný prostřednictvím svého obhájce. Vedle námitek, jimiž zpochybnil správnost skutkových zjištění soudů, vyslovil též domněnku, že dovolání bylo podáno po uplynutí zákonem stanovené lhůty.

Nejvyšší soud jako soud dovolací zjistil, že dovolání je podle § 265a tr. ř. přípustné, že je podala oprávněná osoba a že splňuje náležitosti obsahu dovolání ve smyslu § 265f odst. 1 tr. ř. Shledal však, že dovolání nejvyššího státního zástupce bylo podáno opožděně.

Podle § 265e odst. 1 tr. ř. se dovolání podává u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. Podle § 265e odst. 3 tr. ř. lhůta k podání dovolání je zachována také tehdy, je-li dovolání podáno ve lhůtě u Nejvyššího soudu nebo u soudu, který rozhodl ve věci ve druhém stupni, anebo je-li podání, jehož obsahem je dovolání, dáno ve lhůtě na poštu a adresováno soudu, u něhož má být podáno nebo který má ve věci rozhodnout.

Z uvedeného vyplývá, že dovolání je řádně a včas podáno pouze tehdy, je-li v zákonné dovolací lhůtě podáno u některého z uvedených soudů, anebo v této lhůtě podáno na poštu a adresováno rovněž některému z uvedených soudů. Událostí určující počátek lhůty je doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje.

Pravidla pro doručení rozsudku upravuje ustanovení § 130 tr. ř. V daných souvislostech je významné, že podle § 130 odst. 1 tr. ř. se rozsudek v opise doručí obviněnému, státnímu zástupci, zúčastněné osobě a poškozenému, který uplatnil nárok na náhradu škody, a to i když byli při vyhlášení rozsudku přítomni, což platí pro rozsudky soudů všech stupňů. Jde-li o oznamování usnesení, jehož zásady jsou obsaženy v ustanovení § 137 tr. ř., je třeba připomenout, že podle § 137 odst. 4 tr. ř. se usnesení,

jímž bylo rozhodnuto o opravném prostředku, vždy v opise doručí státnímu zástupci, osobě, které se rozhodnutí přímo dotýká, a osobě, která svým návrhem dala k usnesení podnět.

Ohledně doručování opisu rozhodnutí o odvolání také platí, že krajský a vrchní soud zašle opis rozhodnutí o odvolání (nebo stížnosti) vždy přímo krajskému nebo vrchnímu státnímu zastupitelství. Další opis tohoto rozhodnutí doručí soud prvního stupně příslušnému státnímu zastupitelství (viz § 186 Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. 12. 2001, č. j. 505/2001-Org., kterou se vydává vnitřní kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy).

Rozhodnutí soudu druhého stupně se nedoručuje nejvyššímu státnímu zástupci, který jediný je v soustavě státního zastupitelství oprávněn k podání dovolání. V daných souvislostech je proto významná otázka, za jakých podmínek je opis rozhodnutí krajského soudu o odvolání, o němž se v konkrétním případě jedná, řádně doručěn státnímu zástupci a které z doručení je relevantní z hlediska běhu lhůty k podání dovolání. Doručuje-li se opis rozhodnutí o odvolání jak krajskému státnímu zastupitelství, tak okresnímu státnímu zastupitelství, důležité tedy je, zda lhůta k podání dovolání běží od doručení opisu rozhodnutí krajskému státnímu zastupitelství nebo okresnímu státnímu zastupitelství, či případně od toho doručení, jež bylo provedeno nejdříve, nebo naopak nejpozději.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, je státní zastupitelství zřízeno jako soustava úřadů státu, určených k zastupování státu při ochraně veřejného zájmu ve věcech svěřených zákonem do působnosti státního zastupitelství. Podle § 4 odst. 1 písm. a) tohoto zákona státní zastupitelství v rozsahu, za podmínek a způsobem stanoveným zákonem je orgánem veřejné žaloby v trestním řízení a plní další úkoly vyplývající z trestního řádu. Státní zástupce výkonem své funkce zajišťuje působnost státního zastupitelství; jím provedené úkony jsou považovány za úkony státního zastupitelství (§ 23 odst. 1 citovaného zákona).

Podle § 12 odst. 6 tr. ř. je stranou v řízení před soudem též státní zástupce. Není ale žádný rozumný důvod nahlížet na státního zástupce krajského státního zastupitelství a státního zástupce okresního státního zastupitelství jako na dva odlišné subjekty, jako na dvě rozdílné procesní strany, jelikož úkolem obou je zastupování státu při ochraně veřejného zájmu ve věcech svěřených zákonem do působnosti státního zastupitelství. I když vnitřní kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy ukládá krajskému soudu zaslat opis rozhodnutí o odvolání vždy přímo krajskému státnímu zastupitelství a soudu prvního stupně ukládá další opis tohoto rozhodnutí doručit příslušnému státnímu zastupitelství, je třeba mít na zřeteli, že jednak jde o podzákonnou normu, jež nemůže nikterak významně doplnit či dokonce modifikovat příslušná ustanovení trestního řádu či zákona o státním zastupitelství, a jednak že doručení opisu rozhodnutí jak krajskému státnímu zastupitelství, tak okresnímu státnímu zastupitelství je nutno v daném kontextu vnímat především jako administrativně-technickou záležitost (toto ustanovení bylo součástí vnitřního kancelářského řádu pro okresní, krajské a vrchní soudy ještě před zavedením institutu dovolání v trestním řádu). Z uvedeného proto vyplývá, že doručení opisu rozhodnutí odvolacího soudu krajskému státnímu zástupci je z hlediska hodnocení jeho významu pro běh lhůty k podání dovolání stejné jako jeho doručení státnímu zástupci okresního státního zastupitelství.

Tomuto závěru nikterak neodporuje ani ustanovení § 265d odst. 1 tr. ř., podle něhož dovolání může podat nejvyšší státní zástupce na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného. Z něj totiž plyne, že není žádný důvod favorizovat postavení krajského nebo vrchního státního zástupce, jelikož dovolání může být podáno i bez jejich návrhu. S tím ostatně nepřímě koresponduje i znění pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce ze dne 8. března 2011, jímž se mění pokyn obecné povahy č. 8/2009, o trestním řízení, ve znění pokynu obecné povahy č. 2/2010 a pokynu obecné povahy č. 6/2010, z jehož čl. 97 odst. 2 se podává, že státní

zastupitelství činné před soudem prvního stupně může předložit Nejvyššímu státnímu zastupitelství podnět k dovolání, o čemž současně informuje státní zastupitelství činné před soudem druhého stupně. Tím byla s účinností od 1. 4. 2011 změněna předchozí praxe opírající se o pokyn obecné povahy nejvyšší státní zástupkyně č. 8/2009, o trestním řízení, podle níž státní zastupitelství činné před soudem prvního stupně mohlo podat podnět k podání návrhu na dovolání státnímu zastupitelství činnému před soudem druhého stupně.

Za těchto okolností je třeba počítat lhůtu dvou měsíců k podání dovolání od prvního doručení rozhodnutí soudu druhého stupně státnímu zástupci, přičemž není rozhodující, zda jím bude státní zástupce příslušného okresního či krajského státního zastupitelství, rozhoduje-li ve věci v prvním stupni okresní soud a ve druhém stupni krajský soud (k tomu obdobně Šámal, P. a kol. Trestní řád. Komentář. II. díl. 5. vydání. Praha: C. H. Beck 2005, str. 2051, 2052). Pro doručování opisu rozhodnutí státnímu zástupci totiž neplatí zásada obdobná té, jež je vyjádřena v ustanovení § 265e odst. 2 tr. ř. a podle níž, jestliže se rozhodnutí doručuje jak obviněnému, tak i jeho obhájci a zákonnému zástupci, běží lhůta od toho doručení, které bylo provedeno nejpozději. Lhůta k podání dovolání nejvyššího státního zástupce běží od toho doručení rozhodnutí státnímu zástupci příslušného státního zastupitelství, jež bylo provedeno nejdříve. Poznámka redakce: Dosavadní zkušenosti Nejvyššího soudu v řízení o dovolání dokládají, že je proto žádoucí, aby do spisu soudu prvního stupně byly založeny doklady o obou těchto doručeních rozhodnutí soudu, který rozhodl ve věci ve druhém stupni, státnímu zástupci. .

Pro úplnost dovolací soud dodává, že tím nemá být řečeno, že povinnost, jež při doručování opisu rozhodnutí o odvolání ukládá vnitřní kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy soudům obou stupňů, nemá být důsledně respektována.

Z obsahu spisu a šetření učiněných z podnětu Nejvyššího soudu se podává, že opis napadeného rozsudku Krajského soudu v Brně byl tímto soudem poprvé doručen Krajskému státnímu zastupitelství v Brně dne 8. 12. 2010 (viz sdělení státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Brně a kopie titulní strany dovoláním napadeného rozsudku s otiskem podacího razítka). Podruhé byl též rozsudek doručen Krajskému státnímu zastupitelství dne 12. 4. 2011, a to do datové schránky. Městský soud v Brně doručil opis rozsudku soudu druhého stupně Městskému státnímu zastupitelství v Brně dne 26. 11. 2010 (viz sdělení státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně). Dne 14. 4. 2011 byl napadený rozsudek Městskému státnímu zastupitelství doručen znovu.

Z těchto zjištění vyplývá, že lhůta k podání dovolání běžela od 26. 11. 2010 a že posledním dnem k podání dovolání byla středa dne 26. 1. 2011 (§ 60 odst. 2 tr. ř.).

Městskému soudu v Brně bylo dovolání nejvyššího státního zástupce doručeno do datové schránky dne 3. 2. 2011.

Dovolání nejvyššího státního zástupce doručené dne 3. 2. 2011 Městskému soudu v Brně coby soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, tak bylo podáno opožděně. V posuzované věci bylo pro zachování lhůty třeba, aby dovolání bylo u tohoto soudu podáno nejpozději dne 26. 1. 2011, nebo nejpozději tohoto dne dáno na poštu a adresováno soudu prvního stupně nebo Nejvyššímu soudu, což splněno nebylo. V této souvislosti není bez významu dodat, že rozsudek Krajského soudu v Brně obsahoval poučení o tom, že proti němu „lze podat dovolání a že dovolání se podává u soudu, který rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje“.

Nejvyšší soud proto dovolání nejvyššího státního zástupce podle § 265i odst. 1 písm. c) tr. ř. odmítl.